

mindre Jordbrug. Dermed vil jeg ikke have sagt, at ikke flere af de andre Bevillinger i det mindste indirekte kunne komme Husmændene til gode; men dette er en af de saa, der direkte sigter paa Husmændenes Liv. Der kan vel være delte Meninger om, hvorvidt der for Tiden er Nødvendighed for at skaffe flere Huslodder, idet meget tyder paa, at det snarere er Mænd, man savner, end egentlig Lodder. Ellers skal jeg blot bemærke, at man i andre Lande stræber efter at skaffe netop smaa Lodder for derved at holde Befolkningen tilbage paa Landet og forandre den Strømning, der er iblandt dem ind mod Købstæderne. Men trænges der altsaa ikke hos os saa meget til i Djebliffet at faa flere Lodder, er det saa meget sikrere, at der trænges til, at de, der ere, blive mønsterværdig dyrkede, ikke som daarlige Gaardmandslodder, men som — jeg kan vel nok bruge det Udtryk uden at sige for meget — som Haver. Jeg tror, det har den allerstørste Betydning, at Husmandslodderne komme under fortrinlig Kultur; det vil have Betydning ogsaa for Hjemmene og i det hele for Ordenssansen. Kan man naa, at de mange Huslodder blive mønsterværdig dyrkede, vil det have til Følge, at man ikke kan vente at faa Daglejere af de Foss, det indrømmer jeg, thi i samme Grad, som Lodderne blive udmærket dyrkede, komme Husmændene til at hushætte sig med deres eget; men der vil da opdrages funde og kraftige Borgere, og Tyendeklassen, over hvilken man klager, vel ikke helt med Urette, vil blive rekrutteret paa en god Maade fra Husmandsklassen. Paa de Husmandslodder, der dyrkes mønsterværdig, og i de Hjem, der indrettes hyggelig, vil der, det tror jeg nok, man tør sige, opdrages Børn, der i Fremtiden ville kunne rekruttere Tyendeklassen paa en god og udmærket Maade. Det forekommer mig derfor, at da man ikke tager det saa knapt med Millioner — jeg skal senere komme ind paa Flertallets Forslag om at stille 3 Millioner til Raadighed — kunde man nok lade Husmændene beholde de staftels 10,000 Kr. eller i alt 50,000 Kr. Naar jeg samtidig minde om — jeg ved vel, at det er i de fleste Medlemmers Erindring, men det skader ikke, at det bekræftes og fremhæves — at der findes ikke mindre end 68,733 Husmænd med imellem $\frac{1}{4}$ og 1 Td. Hartkorn — de have et Hartkornareal paa i alt 35,050 Tdr. — og 83,224 Husmænd, som have under $\frac{1}{4}$ Td. Hartkorn hver, i alt 6,309 Tdr. Det bliver i alt 151,957 Husmænd med 41,359 Tdr. Hartkorn eller mellem $\frac{1}{8}$ og $\frac{1}{4}$ af det samlede Hartkorn. Det

forekommer mig, at kunde vi bidrage til at skaffe Hjælp til, at disse Husmandslodder blive dyrkede mønsterværdig, vilde det være vel anvendte Penge. Jeg tør sige, at de høre til de Penge, der ere allerbedst anvendte og komme til at høre de rigeste Frufter. Jeg skal derfor paa det varmeste, stont jeg vel ved, at det maatte ikke hjælpe i Djebliffet, anbefale denne lille Bevilling paa i alt 50,000 Kr.

Fremdeles har det ærede Flertal stillet Forslag om, at Garverforeningen skal have et yderligere Tilskud paa 1,000 Kr. til sit Laboratorium. Jeg skal ganske oprigtig sige, at det er noget, jeg ikke skal gøre noget stort Nummer ud af, om Garverforeningen faar 1,000 eller 2,000 Kr., men jeg skal dog oplyse, at Garverne selv jo ikke have givet ret meget til deres eget Laboratorium. Saa vidt jeg huster, er der 200 Garvere, og af dem giver hver et Bidrag paa 10 Kroner. Det kan ikke siges at være noget overordentlig stort Bidrag, navnlig da Garverne have været ansete for at være særdeles gunstigt stillede, haade ved den Beshyttelse, der ydes dem, og den Næringsvej, de drive. Men jeg ser nok, at de ærede Garvere fortælle, at de ere mindre godt stillede nu, og det er jo ogsaa meget muligt; men 10 Kr. aarlig af et Medlem, der driver en selvstændig Forretning, det er heller ikke stort. Af de 2,000 Kr. sige de, at de have anvendt 1,500 Kr. til deres Tidsskrift og til Lønning for deres Sekretær. Saa er der e. 500 Kr. tilbage, og hvorledes have de nu anvendt dem? Ja, i 1889—90 have de givet 343 Kr. til deres Laboratorium, et andet Aar 334 Kr., men Aaret efter, 1891—92, have de anvendt 48 Kr. 20 Ore dertil, og det er ikke noget særdeles stort Beløb. Det forekommer mig derfor, at naar man staar paa det Standpunkt, at i samme Grad som Foreningerne selv gøre noget, i samme eller tilsvarende Grad bør Staten hjælpe dem, og naar de altsaa ikke selv gøre noget videre for deres Laboratorium, saa er det en egen Sag at kaste det hele over paa Staten. Men, som sagt, det er jo ikke noget stort Beløb, det gælder om i det hele, saa noget Konfliktnummer bliver der ikke ud af det paa Finansloven.

Derimod er det værre med de to følgende Nummere. Der er jeg for saa vidt saa heldig at være i Overensstemmelse med den højtærede Ordfører, som jeg gentagne Gange her i Tinget har hævdet, at man maatte ikke forandre særlige Love, hverken ved Udmærkninger eller ved Posteringer paa Finansloven, med mindre alle Parter vare enige derom. Folketinget kunde maaffo have haft